

UCHWAŁA NR XVI/111/19
RADY MIEJSKIEJ w Zalewie
z dnia 18 grudnia 2019r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Zalewo na rok 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15) ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r., poz. 506 z późn.zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r., poz. 2277) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Zalewo na rok 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zalewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020r.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Krzysztof Gawryś

Załącznik
do Uchwały Nr XVI/111/19
Rady Miejskiej w Zalewie
z dnia 18 grudnia 2019r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY ZALEWO
NA ROK 2020**

Spis treści

ROZDZIAŁ I.....	3
Wprowadzenie	3
1. Postanowienia ogólne.....	3
2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	3
3. Źródła finansowania Programu.	3
ROZDZIAŁ II.....	4
Diagnoza problemów związanych z alkoholem	4
ROZDZIAŁ III.	11
Cele programu profilaktyki.....	11
ROZDZIAŁ IV.	12
Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.....	12
ZADANIE 1.....	12
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz rodzinom dotkniętym przemocą.....	12
ZADANIE 2.....	13
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	13
ZADANIE 3.....	14
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.....	14
ZADANIE 4.....	15
Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.....	15
ROZDZIAŁ V.	15
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady jej wynagradzania.....	15
1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	15
2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	16

ROZDZIAŁ I.

Wprowadzenie

1. Postanowienia ogólne.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz.U. z 2019r., poz. 2277) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przedstawiony poniżej Gminny Program zawiera propozycję działań Gminy Zalewo na rok 2020. Program jest kontynuacją zadań i kierunków prowadzonych w latach ubiegłych przez Gminę Zalewo i stanowi propozycję działań, która w ciągu roku może być modyfikowana w zależności od potrzeb.

2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który uwzględnia również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia, w myśl uregulowań zawartych w ustawie z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (jednolity tekst: Dz. U. z 2018r. poz. 1492 z późn.zm.). Program jest realizowany przez Burmistrza Zalewa. W realizacji Gminnego Programu uczestniczą: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalewie, placówki oświatowe zlokalizowane w Gminie Zalewo oraz podmioty lecznicze.

3. Źródła finansowania Programu.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 851 – Ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. W roku 2020, na realizację Gminnego Programu, planuje się przeznaczyć kwotę 134.000,00 zł.

4. Środki finansowe nie wykorzystane w danym roku budżetowym, zwiększają pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów.

ROZDZIAŁ II.

Diagnoza problemów związanych z alkoholem

1. Stan problemów alkoholowych.

Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach polskiej rzeczywistości. Nie można ich uniknąć, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwość. Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne.

Populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie jest cztery razy większą niż populacja osób uzależnionych od alkoholu. Konsumpcja napojów alkoholowych wzrasta, a odsetek abstynentów jest coraz niższy. Spożywanie alkoholu powoduje szereg rodzajów chorób i urazów. Długotrwałe nadużywanie alkoholu prowadzi może do pogorszenia się stanu zdrowia, stopniowego zaniku uczuć wyższych, konfliktów z otoczeniem, poczucia izolacji i bezsensu, degradacji moralnej i materialnej, a także wkroczenia na drogę przestępstwa. Proces wychodzenia z uzależnienia jest długotrwały, wymaga intensywnej pracy ze strony osoby uzależnionej i jego rodziny. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia. Leczenie farmakologiczne jedynie wspomaga psychoterapię i ma za zadanie usunięcie powikłań spowodowanych długotrwałym przyjmowaniem alkoholu.

Nadmierne spożywanie alkoholu stanowi jeden z najbardziej szkodliwych czynników mających wpływ na zdrowie i życie osób uzależnionych oraz ich rodzin. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy oraz jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być współuzależnienie. Współuzależnienie jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Osoby współuzależnione wymagają pomocy i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychosomatycznego, jeśli skorzystają z pomocy oferowanej im w placówkach terapii uzależnień, gdzie mają prawo korzystać z bezpłatnej pomocy terapeutycznej i medycznej

Szczególną uwagę należy zwrócić na dzieci i młodzież wychowującą się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Różne formy zachowań agresywnych i represyjnych rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywierają destruktywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces ich rozwoju. Największym źródłem zagrożeń dla dziecka jest stan chronicznego napięcia i stresu. Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalność wydarzeń, wywołuje u dziecka poczucie braku

stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, brak kontroli nad swoim życiem. Doświadczenia wyniesione przez dzieci z domu, w którym był problem alkoholowy, znacznie zakłócają ich funkcjonowanie w życiu dorosłym (Dorośle Dzieci Alkoholików). Dlatego też ważnym elementem programu jest podejmowanie działań polegających na zwiększeniu pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

1.1. Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie jest jedną z instytucji pracującą m.in. z osobami uzależnionymi od alkoholu, rodziną uzależnionego oraz prowadzi działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalewie od 14 lipca 2011r. działa Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019*
1.	Liczba osób objętych pomocą przez MOPS, w tym:	486	429	479	515	172
	- osoby nadużywające alkoholu	68	88	90	86	75
2.	Liczba rodzin, w których nadużywa się alkoholu, w tym:	37	38	29	31	17
	- pijacy ojciec	14	27	20	20	9
	- pijąca matka	8	8	6	5	4
	- oboje rodzice piją	2	3	4	6	4
3.	Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym	50	79	71	70	36
4.	Liczba osób pijących a nie mających zobowiązań rodzinnych	44	47	57	49	54
5.	Liczba osób wobec których stosowane są formy przemocy	22	25	16	18	11
6.	Liczba dzieci w rodzinach, w których realizowana jest procedura Niebieskiej Karty	23	44	35	16	8

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie (*dane na dzień 31.10.2019r.)

W porównaniu do roku 2018 zauważyć można, iż jedyny wzrost dotyczy osób pijących i nie mających zobowiązań rodzinnych. Pozostałe czynniki uległy spadkowi, m.in. największy spadek odnotowano co do liczby osób objętych pomocą MOPS-u (spadek o 343) oraz liczby dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym (spadek o 34).

1.2. Dane z Posterunku Policji w Zalewie.

W licznych badaniach prowadzonych w krajach i na świecie wskazano, że następstwem nadużywania alkoholu są zjawiska wysoce kryminogenne. Sprawcami przestępstw takich jak kradzieże, włamania, stosowanie przemocy, udział w bójkach lub pobiciach, są często osoby będące pod działaniem alkoholu. Ponadto odnotowuje się wiele przypadków prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019*
1.	Liczba wniosków skierowanych o ukaranie w związku z alkoholem:					
	1) zakłócenia porządku publicznego pod wpływem alkoholu	17	10	28	10	27
	2) jazda pod wpływem alkoholu:	24	63	42	30	24
	a) przypadki wykroczeń	8	31	29	21	10
	b) przypadki przestępstw	16	32	13	9	14
	3) spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych ustawą:					
	a) ilość mandatów karnych	11	30	26	21	18
	b) ilość wniosków do sądu	6	15	3	1	7
	c) pouczenia	37	35	84	17	18
2.	Ilość przeprowadzonych interwencji:					
	1) w rodzinie	77	101	82	74	22
	2) w miejscu publicznym	-	843	776	846	650
	3) ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	32	38	22	19	8
3.	Ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia:					
	1. odwiezionych do miejsca zamieszkania	13	12	12	7	3
	2. osadzonych w KPP w Iławie	11	10	6	8	13
4.	Ilość nieletnich pod wpływem alkoholu	2	0	2	9	2
5.	Ilość zatrzymanych praw jazdy za jazdę w stanie nietrzeźwym	12	9	2	4	5

Źródło: Posterunek Policji w Zalewie (*dane na dzień 31.10.2019r.)

W stosunku do roku 2018 zauważyć można spadek większości niepokojących zdarzeń. Z przedstawionych danych wynika, że wzrosła liczba zakłócenia porządku publicznego pod wpływem alkoholu (wzrost o 17). Znacznie zmniejszyła się liczba interwencji w rodzinie (o 52 interwencje), jak również interwencji przeprowadzonych w miejscu publicznym (o 196 interwencji). Spadła również liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” (spadek o 11).

1.3. Młodzież a spożywanie alkoholu.

Niepokojącym zjawiskiem jest używanie i nadużywanie alkoholu przez młodzież. Wiek pierwszego kontaktu z alkoholem cały czas obniża się. Dlatego też przeprowadzane są badania w celu oszacowania skali problemu używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież.

W 2017r., w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD), zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) pn. „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie warmińsko-mazurskim w 2017r”. Celem badania był pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej. Próby picia ma za sobą 81,4% gimnazjalistów z klas trzecich i 94,2% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Wyniki wskazują, iż utrzymanie abstynencji do 18 roku życia wydaje się celem nieosiągalnym, skoro już w wieku 15-16 lat przeważająca część młodzieży ma za sobą doświadczenia alkoholowe. W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło 65,7% młodszych uczniów i 89,2% uczniów starszych. W badaniu, za wskaźnik względnie częstego używania alkoholu, przyjęto picie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Jakiegokolwiek napoje alkoholowe w tym czasie piło 39,3% uczniów z grupy młodszej i 70,5% uczniów z grupy starszej. Jeśli chodzi o płeć badanych to wartości wskaźnika picia w czasie ostatnich 12 miesięcy dla chłopców i dziewcząt nie różnią się istotnie między sobą, dotyczy to obu grup badanych. Znaczące różnice między chłopcami i dziewczętami pojawiają się, gdy rozpatrujemy picie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem i to tylko w starszej grupie, gdzie odsetek pijących dziewcząt jest wyższy niż odsetek chłopców. Natomiast w młodszej grupie chłopcy w większym odsetku niż dziewczęta pili napoje alkoholowe kiedykolwiek w życiu.

W podziale na konsumpcję poszczególnych typów napojów alkoholowych. w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. zarówno w trzecich klasach gimnazjów, jak wśród młodzieży starszej, najwyższe odsetki konsumentów ma piwo, na drugim miejscu jest wódka, a dopiero na trzecim wino. Wódkę piło, co najmniej raz w ciągu ostatnich trzydziestu dni, 28,0% badanych gimnazjalistów i 55,1% uczniów szkoły wyższego poziomu. Picie piwa zdarzyło się w tym czasie większej grupie badanych – 39,9% gimnazjalistów i 66,0% uczniów starszych. Wino piło 18,2% młodszej młodzieży objętej badaniem i 36,9% uczniów ze starszej grupy. Mniejszą popularnością cieszą się cydr i alkopop (kolorowe drinki w małych butelkach). Do konsumpcji tego pierwszego przyznało się 6,7% gimnazjalistów oraz 14,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Odsetki konsumentów alkopopu były jeszcze niższe (4,9% w młodszej grupie i 8,1% – w starszej). Płeć wprowadza pewne różnice w obrazie popularności poszczególnych trunków. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem w trzecich klasach gimnazjów, zarówno wśród chłopców jak i wśród dziewcząt, na pierwszym miejscu jest piwo, potem wódka, wino i dwa względnie nowe napoje alkoholowe.

Podobnie jest w klasach starszych, ranking popularności napojów alkoholowych jest taki sam w grupie chłopców i grupie dziewcząt. W gimnazjach picie piwa, wódki i cydru jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Pozostałe trzy napoje cieszą się podobnym odsetkiem konsumentów u chłopców i dziewcząt. W starszej grupie badanych odsetki konsumentów poszczególnych napojów nie są różnicowane przez płeć. Jedynie w przypadku wina oraz alkopopu widoczne są istotne różnice – odsetki konsumentów tych napojów w grupie dziewcząt są wyższe niż w grupie chłopców. Zbadano również wielkość konsumpcji alkoholu. Wielkości spożycia przy jednej okazji piwa, wina i wódki oraz dwóch względnie nowych na naszym rynku napojów alkoholowych, tj. cydru i alkopopu, są silnie zróżnicowane, zarówno wśród uczniów klas trzecich gimnazjów jak i klas drugich szkół ponadgimnazjalnych. Typową ilością piwa, konsumowaną przy jednej okazji przez uczniów młodszych, jest poniżej 0,5 litra (26,6%) lub od 0,5 litra do litra (22,4%). W klasach starszych najliczniejsza jest grupa pijących między 0,5 litra, a 1 litrem tego napoju (32,8%). Stanu silnego upojenia alkoholem doświadczyła, chociaż raz w życiu, prawie jedna trzecia piętnasto-szesnastolatków (32,8%) i prawie dwie trzecie uczniów ze starszej grupy (63,1%). W czasie ostatnich 30 dni w stanie silnego upicia się było 10,6% uczniów trzecich klas gimnazjów i 21,4% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Wskaźniki silnego upijania przybierają podobne wartości u chłopców i u dziewcząt.

W roku 2018 uczniowie ze szkół Gminy Zalewo wzięli udział w badaniu w ramach Ogólnopolskiej Diagnozy Społecznej Uczniów 2018 pt. „Lustro” dla miast i gmin biorących udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018”. Organizatorem badania było Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania. Badanie było realizowane za pomocą liczącego 60 pytań kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI) wypełnianej w dniach 1 października 2018 r. – 12 stycznia 2019 r. Do badań ankietowych przystąpiły dzieci i młodzież w dwóch grupach wiekowych: klasy młodsze (V i VI klasa szkół podstawowych) oraz roczniki starsze (czyli klasy VII i VIII szkół podstawowych). W Gminie Zalewo badaniem objęta została grupa 28 uczniów klas V i VI (w tym 13 chłopców i 15 dziewcząt) oraz grupa 33 uczniów klas VII i VIII (w tym 15 chłopców i 18 dziewcząt). Zasadniczym celem badania było przedstawienie i charakterystyka młodzieży szkolnej (klasy V-VIII) w głównych obszarach życia społecznego, jak również wskazanie na czynniki społeczno-demograficzne determinujące skalę tego zjawiska. Badani wskazali m.in. rodzaj spożywanego alkoholu wraz z częstotliwością jego spożywania. Najbardziej popularnymi trunkami spożywanymi przez badanych był szampan, piwo, wino, wódka, dopiero później drinki.

Badanie wskazuje, że w podziale na rodzaj spożywanego alkoholu wśród grupy młodszej najczęściej spożywanym alkoholem w ciągu ostatnich 12 miesięcy był szampan (10,7%) a następnie piwo (7,1%). Pozostałe rodzaje alkoholu tj. wino, wódka nie były przez

badanych spożywane. W podziale na płeć spożycie szampana było większe wśród dziewcząt (13,3%) niż chłopców (7,7%), podobnie jeśli chodzi o spożycie piwa to 13,3% dziewcząt zadeklarowało jego wypicie, chłopcy nie spożywali tego alkoholu (0,0%). W badaniu uczniowie odnieśli się również do kwestii przebywania z rówieśnikami, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywali alkohol. Z badania wynika, że najczęściej spożywanym przez rówieśników alkoholem było piwo (32,1%) i szampan (28,6%). Natomiast wino i wódkę spożywało 17,9% badanych. Z uwagi na płeć badanych wyniki wskazują, iż większe spożycie alkoholu jest wśród dziewcząt. Piwo spożywało 40,0% dziewcząt i 23,1% chłopców, wino 20,0% dziewcząt i 15,4 % chłopców, wódkę 20,0% dziewcząt i 15,4% chłopców oraz szampana 33,3% dziewcząt i 23,1% chłopców.

Wśród grupy starszej najczęściej spożywanym alkoholem w ciągu ostatnich 12 miesięcy był piwo (42,4%) a następnie szampan (39,3%). Pozostałe rodzaje alkoholu tj., wódka było spożywane przez 27,3% badanych, natomiast wino przez 12,1%. W podziale na płeć spożycie piwa było większe wśród chłopców (46,7%) niż dziewcząt (38,9%), podobnie jeśli chodzi o spożycie szampana to 33,3% dziewcząt zadeklarowało jego wypicie, chłopcy natomiast 46,7%. W badaniu uczniowie odnieśli się również do kwestii przebywania z rówieśnikami, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywali alkohol. Z badania wynika, że najczęściej spożywanym przez rówieśników alkoholem było piwo i wino (63,6%). Na kolejnym miejscu uplasowała się wódka i szampan (48,5%). Z uwagi na płeć badanych wyniki wskazują, iż piwo spożywało 77,8% dziewcząt i 46,7% chłopców, wino 33,3% dziewcząt i 40,0 % chłopców, wódkę 50,0% dziewcząt i 46,7% chłopców oraz szampana 61,1% dziewcząt i 33,3% chłopców.

Starsza grupa badanych wskazała również drinki jako rodzaj spożywanego trunku. Tendencja ta jest niewiele większa wśród chłopców niż dziewcząt. W grupie badanych 22,2% badanych dziewcząt i 26,7% chłopców wskazało, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy wypilo drinka. Natomiast młodsza grupa badanych zadeklarował, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy widziała kogoś ze swoich rówieśników pijących drinki (28,6%). W starszej grupie liczba ta wyniosła 42,4%.

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę szkód związanych z używaniem alkoholu przez młodzież, a przede wszystkim na straty bieżące spowodowane jego spożywaniem. Zaburzenia spowodowane działaniem alkoholu na organizm młodego człowieka mają szczególnie negatywny wpływ na jego rozwój emocjonalny. Dlatego też w profilaktyce szkód związanych z piciem alkoholu przez młodzież ogromne znaczenie mają działania skierowane do młodzieży, rodziców oraz nauczycieli, a także kampanie społeczne zaadresowane do ściśle określonych grup i środowisk społecznych.

1.4. Dane z Gminnej Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

(dane na dzień 31.10.2019r.).

Komisja jako jeden z dwóch podmiotów (oprócz prokuratury) ma ustawowe prawo kierowania wniosków do sądu o objęcie osób uzależnionych od alkoholu leczeniem odwykowym. Zgłoszenia do komisji wpływają od członków rodziny, w której występuje problem alkoholowy, jak również Policji, Kuratorów, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w tym asystentów rodziny i grup roboczych działających przy zespołach interdyscyplinarnych. W trakcie roku 2019 wszczęto procedurę zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu wobec 19 osób. Gminna Komisja wystosowała 52 wezwania na rozmowy interwencyjno - motywujące, przeprowadziła 21 rozmów interwencyjno - motywujących. Na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez Komisję skierowane zostały 22 osoby. Badanie wykonywane jest przez dwóch lekarzy: psychologa i psychiatrę oraz kończy się wydaniem opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Opinia zwiera informacje czy u osoby badanej występuje zespół zależności alkoholowej oraz wskazanie rodzaju zakładu leczniczego. W roku 2019 Komisja skierowała na badanie 22 osoby. W wyniku przeprowadzonych badań uzyskano 13 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (osoby, które stanęły się na badanie). Do Sądu Rejonowego w Iławie złożono 18 wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz 1 wniosek o zmianę sposobu leczenia odwykowego. Postanowieniem Sądu skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu zostało 11 osób. W roku 2019 odbyło się 11 posiedzeń Komisji. Komisja wydała 16 postanowień o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Zalewie w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Zalewo.

2. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

Szeroka dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Na terenie Gminy Zalewo nie funkcjonuje poradnia odwykowa. Najbliżej zlokalizowaną placówką leczenia odwykowego jest Oddział Terapii Uzależnienia od Alkohol w Powiatowym Szpitalu im. Władysława Biegańskiego w Iławie. Niemniej jednak mieszkańcy naszej gminy korzystają również z pomocy innych dostępnych placówek (np. w Prabutach, Fromborku).

Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowana jest działalność Punktu Konsultacyjnego w Zalewie, którego siedziba znajduje się przy ul. Traugutta 4 i czynny jest dwa razy w tygodniu. Do podstawowych zadań punktu należy w szczególności:

- 1) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia oraz kierowanie na leczenie specjalistyczne,
- 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- 3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),
- 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- 5) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- 6) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji działających na terenie gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

W roku 2019 z pomocy Punktu skorzystało (*dane na dzień 31.10.2019r.*): 52 osoby z problemem alkoholowym (łącznie udzielono 286 porad), 18 dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym (łącznie udzielono 40 porad), 6 osób doznających przemocy w rodzinie (łącznie udzielono 11 porad). Ponadto z pomocy Punktu skorzystało 17 osób, które ukończyły podstawowy program leczenia odwykowego (łącznie udzielono 116 porad) oraz 3 dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi (łącznie udzielono 5 porad).

Współpraca Punktu Konsultacyjnego z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polega na kierowaniu przez Komisję osób zgłoszonych na leczenie odwykowe do tego Punktu systemem łączącym wszystkie instytucje tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Policję, Szkoły, Służbę Zdrowia, Sąd, Kuratorów.

ROZDZIAŁ III.

Cele programu profilaktyki

Celem Gminnego Programu jest szeroko rozumiana profilaktyka przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy w rodzinie, ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem oraz zmniejszeniem negatywnych skutków społecznych, będących konsekwencją w/w działań.

Osiągnięcie tego celu będzie możliwe dzięki podejmowaniu m.in. takich działań jak:

1. ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
2. zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych;
3. zapewnienie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych

- od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy;
4. zmiana postaw społecznych wobec niepożądanych zjawisk społecznych, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 5. ograniczanie dostępności alkoholu uwzględniane przy przygotowywaniu projektów prawa miejscowego;
 6. poszerzanie kompetencji pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej, służby zdrowia, Policji, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych, znajomości prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych;

Program realizuje również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone Narodowym Programie Zdrowia, w szczególności Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

ROZDZIAŁ IV.

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

ZADANIE 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz rodzinom dotkniętym przemocą.

Planowane działania :

1. Utrzymanie i prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz rodzin dotkniętych przemocą, w którym prowadzone będą takie działania jak:
 - 1) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
 - 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
 - 3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące);
 - 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
 - 5) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;

- 6) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.
2. Podniesieniem standardu pomieszczenia Punktu Konsultacyjnego w Zalewie, w tym zakup niezbędnego wyposażenia,
3. Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu (w stosunku do uzasadnionych potrzeb) poprzez m.in. doposażenie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba punktów konsultacyjnych.
2. Liczba porad udzielonych osobom korzystającym z punktu konsultacyjnego.

ZADANIE 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Planowane działania :

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - a) pokrycie kosztów sądowych,
 - b) pokrycie kosztów sporządzenia opinii przez lekarzy biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
2. Organizowanie lub dofinansowanie szkoleń i konferencji dla przedstawicieli służb i instytucji powiązanych z tematem zjawiska przemocy, mechanizmów przemocy w rodzinie i ich wpływu na funkcjonowanie osób doświadczających lub stosujących przemoc, możliwości udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy, podnoszenie kompetencji podmiotów działających na terenie gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących procedury „Niebieskiej Karty” (informatory, ulotki, plakaty) oraz ulotek i informatorów adresowanych do mieszkańców gminy na temat oferty pomocy dla członków rodzin, w których występuje problem alkoholowy i/lub przemocy.
4. Inicjowanie interwencji w przypadku powzięcia informacji o przemocy w rodzinie.

5. Współpraca z instytucjami działającymi w sferze przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie, tj. Sądem Rejonowym w Ławie, Służbą Zdrowia, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Szkołami.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe.
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie profilaktyki, uzależnienia od alkoholu/przemocy.
3. Liczba kampanii edukacyjnych na tematy związane z profilaktyką alkoholową i przemocą w rodzinie.

ZADANIE 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Planowane działania :

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Realizacja programu zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz programu promowania zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, urządzenie terenu rekreacyjno – sportowego służącego propagowaniu zdrowego stylu życia.
3. Udział w akcjach i kampaniach z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
5. Dofinansowanie obozów profilaktycznych organizowanych poza terenem Gminy Zalewo oraz zagospodarowanie czasu wolnego w czasie wakacji w miejscach zamieszkania dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.
6. Poszerzanie kompetencji pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej, służby zdrowia, Policji, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie oddziaływań profilaktycznych, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych poprzez finansowanie dla nich szkoleń i warsztatów tematycznych.
7. Organizowanie szkoleń/warsztatów edukacyjnych dla rodziców.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba młodzieży, rodziców, nauczycieli uczestniczących w działaniach profilaktycznych.
2. Liczba kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką alkoholową i przemocą w rodzinie.

ZADANIE 4.

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Planowane działania :

1. występowanie, w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych podjęcie interwencji oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel posiłkowy.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba interwencji.

ROZDZIAŁ V.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady jej wynagradzania.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Gminie Zalewo działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej „Komisją”, powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Burmistrza Zalewa, realizująca w szczególności następujące zadania:

- 1) inicjowanie działań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) udział w pracach grup roboczych działających przy zespole interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 4) opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej w Zalewie w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Zalewo;

- 5) przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy,
- 6) współpraca z jednostkami organizacyjnymi i osobami prawnymi oraz innymi podmiotami uczestniczącymi w realizacji Programu.

Zgodnie z ustawą (art. 4¹ ust. 4) w skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja otrzymuje zryczałtowane wynagrodzenie za wykonywanie czynności związanych z pracą Komisji na następujących zasadach:

- 1) za udział w posiedzeniach Komisji przysługuje jej członkom wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 111,00 brutto;
- 2) w związku z kontrolą przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a także za udział w innych czynnościach pozostających w zakresie zadań Komisji przysługuje jej członkom wynagrodzenie w wysokości określonej w pkt. 1).
- 3) wynagrodzenie przysługuje członkom Komisji tylko wówczas, gdy potwierdzą oni swój udział w danej czynności składając własnoręczny podpis na stosownym dokumencie (np. liście obecności czy pod protokołem z czynności, w której brał udział).
- 4) Komisji przysługuje uprawnienie do zwrotu kosztów podróży służbowej (związanych z wykonywaniem zadań Komisji m.in. z kontrolą punktów sprzedaży, wyjazdami na szkolenia dla członków komisji) na zasadach przewidzianych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 167).
- 5) Członkowie Komisji będący pracownikami etatowymi gminnych jednostek samorządowych za wykonywanie czynności w godzinach pracy nie otrzymują wynagrodzenia.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Krzysztof Gawryś